

Noelsspeak

De wereld moet af van schalie, en snel

In Noelsspeak spreekt econoom en Econopolis-stichter Geert Noels zich maandelijks onomwonden uit. Vandaag heeft hij het over de kwalijke gevolgen van de productie van schalieolie en -gas.

Schalieolie en -gas hebben de Verenigde Staten bevrijd van hun afhankelijkheid van het Midden-Oosten. Maar ze zadelen de wereld op met nieuwe milieuproblemen. De effecten van de massale exploratie laten zich ook voelen in andere sectoren: een excessieve productie aan plastic, die onze rivieren, zeeën en oceanen massaal vervuult. Die economische waanzin moet stoppen.

De massale productie van de schalieolie werd in het vorige decennium voorgesteld als een van de belangrijkste 'disrupties'. Met ondergrondse ontploffingen, precisieboringen, injectie van chemicaliën en massale hoeveelheden water wordt olie ontgonnen in de poreuze lagen van de diepe ondergrond. De techniek heeft een ongezien effect op de olieproductie in de VS: tegenwoordig worden dagelijks 9,5 miljoen vaten schalieolie opgepompt, goed voor meer dan driekwart van de Amerikaanse olieproductie, die intussen boven 12 miljoen vaten per dag.

De schalieproductie is een van de vervuilendste industrieën ter wereld. Je pompt proper water in de diepe onderlagen, en haalt vervuild water boven. Bij het productieproces komt veel methaangas vrij, ook wel 'CO₂ on steroids' genoemd. Het is een van de krachtigste broeikasgassen, 25 keer sterker dan CO₂ en goed voor 20 procent van de globale broeikasemissies.

De schalieproductie is tevens enorm korte termijn: een bron is in een jaar uitgeput, waarna het schaliecircus met zijn zware materiaal en chemicaliën verhuist en een woestijn achterlaat. Onderzoek van de Amerikaanse overheid bevestigt voorts dat de productie enorme seismische risico's inhoudt, wat niemand zou mogen verbazen.

NURDLES

Daar stopt het milieudrama niet. De Britse zakenkrant Financial Times beschreef dinsdag uitvoerig hoe de schalieolie een boom in de productie van plastic veroorzaakt, die uiteindelijk eindigt in een afvalberg. Volgens de olieproducenten zal olie in de toekomst steeds minder als brandstof dienen, onder meer door de opkomst van de elektrische auto. In de plaats zal meer olie naar de petrochemie vloeien, onder meer voor de productie van verven, lijmen, detergents, kunstmeststoffen en plastic.

De komst van schalieolie en -gas heeft de prijzen van plastic sterk doen dalen. Maar de toegenomen productie eindigt dus ook met meer afval. Het voorbije weekend werd onze Belgische kust ontsierd door miljoenen plastic bolletjes. Die zogenaamde nurdles zijn helaas moeilijk te verwijderen. Als ze niet op stranden eindigen, dan wel in de buik van vissen, dolfinen, of walvissen. Die worden tegenwoordig soms met tientallen kilo's plastic in de maag teruggevonden. De 'plastic soup' is niet alleen een probleem in verafgelegen oceanen of in de Middellandse Zee. Ze begint al ergens aan de Schelde.

Net als je denkt dat de mens het heeft begrepen en zijn impact op het milieu en het klimaat wil inperken, duikt een overtreffende trap van menselijke vervuiling op. De internationale gemeenschap zou de schalieproductie moeten verbieden, zoals ze in 1987 in het Montrealakoord cfk's verbodde.

Geert Noels, econoom en medeoprichter van Econopolis